

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:
«ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΑΡΧΕΙΑ,
ΜΟΥΣΕΙΑ»**

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

DEPARTMENT OF ARCHIVAL, LIBRARY AND INFORMATION STUDIES
SCHOOL OF MANAGEMENT, ECONOMICS AND SOCIAL SCIENCES

Διπλωματική Εργασία

**Το «ελεύθερο» διαδίκτυο ως πάροχος πληροφοριών, με έμφαση στην ενημέρωση
για τους κινδύνους που ενέχει η χρήση του**

Κωτσάκη Αναστασία (ΑΜ:196682001)

Επιβλέπων: Κωνσταντίνος Κυπριανός

Αθήνα, Ιανουάριος 2023

1.1 Σκοπός, πλαίσιο & στόχοι

- ▶ Ενημέρωση του χρήστη για το «ελεύθερο» Διαδίκτυο με έμφαση στους κινδύνους που ενέχει η χρήση του
- ▶ Το πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσεται η εργασία είναι το ευρύτερο επιστημονικό πεδίο «Μέσα και Πληροφοριακή Παιδεία»
- ▶ Ειδικότεροι στόχοι:
 - ▶ Ενδεικτική καταγραφή των ευρέως χρησιμοποιούμενων δωρεάν μηχανών αναζήτησης και διαδικτυακών πλατφορμών
 - ▶ Εντοπισμός των βασικότερων κινδύνων που ενέχει η χρήση του «ελεύθερου» Διαδικτύου για τον τελικό χρήστη
 - ▶ Καταγραφή των τρόπων αντιμετώπισής τους, όπως αυτοί προτείνονται από τη σχετική επιστημονική βιβλιογραφία
 - ▶ Ενδεικτικά εκπαιδευτικά σενάρια που θα μπορούσε να υιοθετήσει τόσο ο επιστήμονας της πληροφόρησης όσο και ο εκπαιδευτικός ώστε να συμβάλλει στη σχετική ενημέρωση της όποιας κοινότητας εξυπηρετεί, όπως χρηστών βιβλιοθηκών, μαθητών και φοιτητών

1.2. Ερευνητικά ερωτήματα

- ▶ **1ο** Ποιες είναι ενδεικτικά οι ευρέως διαδεδομένες ελεύθερες μηχανές αναζήτησης και οι ελεύθερες διαδικτυακές πλατφόρμες; Ποιοι είναι οι στόχοι, η αποστολή και οι λειτουργίες τους για τον τελικό χρήστη;
- ▶ **2ο** Τι σημαίνει διαδικτυακός εκφοβισμός (cyberbullying), ποια είναι τα χαρακτηριστικά, οι συνέπειες που προκαλεί και ποιοι είναι οι τρόποι αντιμετώπισής του;
- ▶ **3ο** Τι σημαίνει εμπορευματοποίηση των προσωπικών δεδομένων (commercialization of users' digital identity), πώς συμβαίνει και ποιοι είναι οι τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου;
- ▶ **4ο** Τι σημαίνει απάτη της διαδικτυακής ταυτότητας (identity fraud), ποια είναι τα είδη απάτης που υπάρχουν, ποιες είναι οι συνέπειες που προκαλεί το φαινόμενο και ποιοι οι τρόποι αντιμετώπισής του;
- ▶ **5ο** Ποιοι είναι οι κώδικες δεοντολογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο (Netiquette rules);

1.3. Μεθοδολογία

1ο στάδιο
Similarweb

2ο στάδιο
Omeka.net

3ο στάδιο
Scopus & Google
Scholar

4ο στάδιο
Επεξεργασία των
δεδομένων στο
Excel

5ο στάδιο
Σχεδιασμός
εκπαιδευτικών
σεναρίων

Μεθοδολογία: 1^ο στάδιο / Similarweb

► <https://www.similarweb.com/>

Μεθοδολογία: 2^ο στάδιο / Omeka.net

► <https://kotsakiana.omeka.net/>

ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Περιήγηση αντικείμενων Περιήγηση συλλογών About

Προτεινόμενο αντικείμενο

ACCUWEATHER.COM

Περιγραφή (Wikipedia.com,2022) :Η AccuWeather.com είναι ο δωρεάν ιστότοπος της AccuWeather, Inc, μιας αμερικανικής εταιρείας

Προτεινόμενη συλλογή

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ

Διαδικτυακή πλατφόρμα (web information platforms) σύμφωνα με τον Μπριλάκη, Α. (2018) είναι "η εφαρμογή που κατασκευάζεται για να λειτουργεί στο..."

Αντικείμενα που έχουν προστεθεί πρόσφατα

GOOGLE.COM

Περιγραφή (Wikipedia.com,2022) :Η Αναζήτηση Google (επίσης γνωστή απλά ως Google) είναι μια μηχανή αναζήτησης που παρέχεται από την Google....

YANDEX.COM

Περιγραφή (Wikipedia.com,2022) :Το Yandex Search είναι μια μηχανή αναζήτησης. Ανήκει στη Yandex, με έδρα τη Ρωσία. Η τεχνολογία αναζήτησης παρέχει...

NAVER.COM

Μεθοδολογία: 3^ο στάδιο / Scopus & Google Scholar

Λέξεις / φράσεις κλειδιά:

1. “cyberbullying”
2. “commodification of personal data” & “commercialization of data”
3. “identity fraud”
4. “netiquette rules”

Φίλτρα:

- Χρονολογικό διάστημα 2012-2022 & Προσβασιμότητα

Κριτήρια επιλεξιμότητας :

- Συνάφεια με το θέμα & Αγγλική γλώσσα

Μεθοδολογία: 4^ο στάδιο & 5^ο στάδιο

- ▶ Στάδιο **4ο** : Διαχείριση συνολικά εβδομήντα **(70)** πιο σχετικών πηγών στο πρόγραμμα MS Excel.
- ▶ Στάδιο **5ο** : Σχεδιασμός και παρουσίαση τεσσάρων εκπαιδευτικών σεναρίων για το καθένα από τα τέσσερα ερευνητικά ερωτήματα της διπλωματικής εργασίας

Αποτελέσματα: 1^ο ερώτημα

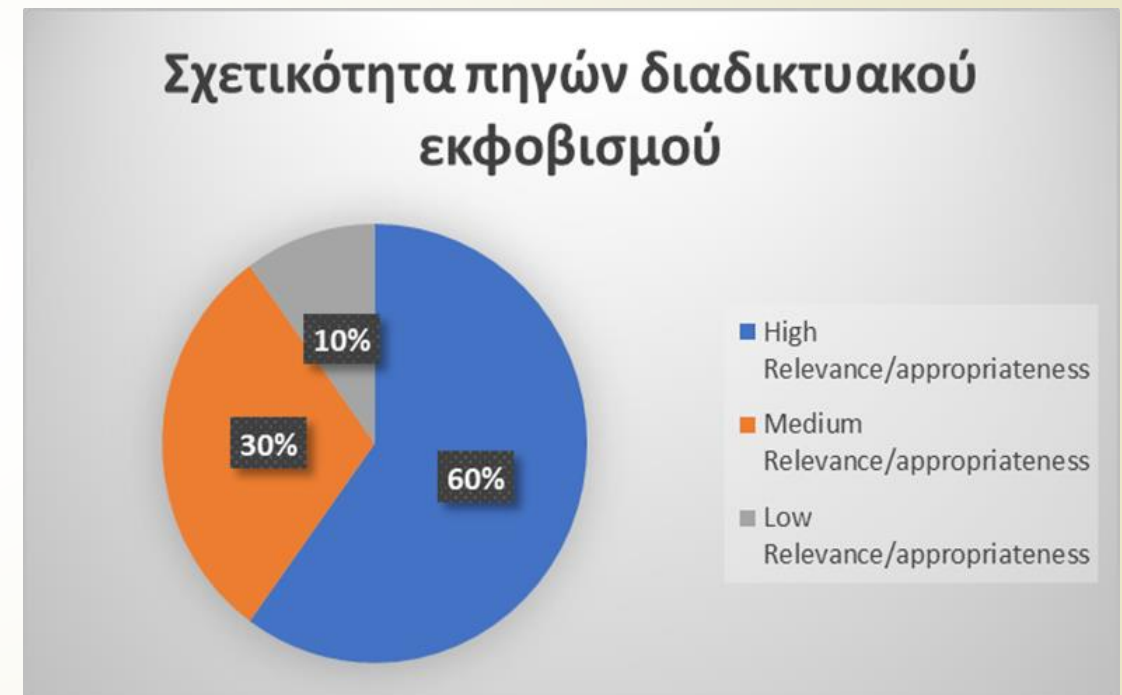
Ομοιότητες:

- ▶ **Δημιουργία ηλεκτρονικών κοινοτήτων / ομάδων**
- ▶ Δημιουργία καινοτόμων και έμπιστων υπηρεσιών και προϊόντων
- ▶ **Παροχή πληροφοριών και ενημερώσεων στους χρήστες για ποικίλα θέματα**
- ▶ Δημιουργία ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος
- ▶ **Άμεση και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των χρηστών**
- ▶ Δημιουργία αισθήματος σεβασμού στη μοναδικότητα & στην ελευθερία έκφρασης
- ▶ **Ψυχαγωγία**

Διαφορές:

- ▶ Δυνατότητα αποθήκευσης περιεχομένου χρηστών, όπως φωτογραφιών, και βίντεο (Χόμπι και Ελεύθερο χρόνο)
- ▶ **Προσπάθεια ανάπτυξης συνείδησης κόστους και η δημιουργία οικονομικών και ανταγωνιστικών επιλογών (Σπίτι και κήπος)**
- ▶ Ανάπτυξη της ευαισθητοποίησης για τα κατοικίδια ζώα (Κατοικίδια και ζώα)
- ▶ **Προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου (Lifestyle)**
- ▶ **Προώθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Επιστήμη και εκπαίδευση)**
- ▶ Διευκόλυνση της αγοραπωλησίας (Οχήματα)
- ▶ **Προώθηση του αθλητισμού (Αθλητισμός)**

Αποτελέσματα: 2^ο ερώτημα - Διαδικτυακός εκφοβισμός (cyberbullying)

Αποτελέσματα: 2^ο ερώτημα - Διαδικτυακός εκφοβισμός (cyberbullying)

Αιτίες :

- ψυχαγωγία και διασκέδαση
- εκδίκηση
- απόδοση δικαιοσύνης ή αντιποίνων
- διαταραγμένες διαπροσωπικές σχέσεις και αναζήτηση προσοχής

Χαρακτηριστικά

- επανάληψη
- πρόθεση για βλάβη
- ανισορροπία δύναμης
- ανωνυμία
- διαθεσιμότητα

Είδη

- μεταμφίεση/ πλαστοπροσωπία
- επιθετική γλώσσα (flaming)
- αποκλεισμός
- δυσφήμιση ή παραπλάνηση / έκθεση
- κυβερνο-παρενόχληση / καταδίωξη

Ρόλοι ατόμων :

- θύμα
- θύτης
- παρατηρητής – υποστηρικτής του εκφοβιστή
- παρατηρητής – προστάτης του θύματος
- εκδικητής
- θύτης σε ρόλο θύματος

Αποτελέσματα: 2ο ερώτημα - Διαδικτυακός εκφοβισμός (cyberbullying)

Επιπτώσεις

Ψυχολογικά κοινωνικά και συναισθηματικά προβλήματα, όπως στρες, κοινωνικό άγχος, κατάθλιψη, αυτοκτονικές τάσεις

Τρόπος αντιμετώπισης → η ενημέρωση

Σε ποιους;

- ▶ μαθητές
- ▶ εκπαιδευτικούς
- ▶ νέους γονείς
- ▶ ενήλικες

Πώς;

- ▶ Σεμινάρια
- ▶ εκπαιδευτικά προγράμματα
- ▶ συναντήσεις με ειδικούς συμβούλους

Αποτελέσματα: 2ο ερώτημα - Διαδικτυακός εκφοβισμός (cyberbullying)

Εκπαιδευτικό σενάριο για τον διαδικτυακό εκφοβισμό

[“Stop bullying concept”](#) by [freepik](#) is licensed under [Free license](#) [More info](#)

Αποτελέσματα: 3^ο ερώτημα - Εμπορευματοποίηση προσωπικών δεδομένων (Commercialization of users' digital identity)

Αποτελέσματα: 3^ο ερώτημα - Εμπορευματοποίηση προσωπικών δεδομένων (Commercialization of users' digital identity)

Δεδομένα

- φύλο
- ηλικία
- τόπος κατοικίας
- οικογενειακή κατάσταση
- επάγγελμα
- ενδιαφέροντα (χόμπι)

Συνέπειες

- διαρροή δεδομένων
- κοινή χρήση δεδομένων σε τρίτους
- παραβίαση λογαριασμών από τρίτους
- στοχευμένη διαφήμιση

Τρόποι αντιμετώπισης

- έλεγχος των δεδομένων
- έλεγχος του βαθμού που θα έχουν πρόσβαση οι εταιρείες και οι πλατφόρμες σε αυτά
- ενίσχυση ανάπτυξης κανονισμών απορρήτου των δεδομένων αλλά και η συμμόρφωση σε αυτούς (GDPR, το ΡΙΡΕΔΑ, το CCPA)
- ενημέρωση / εκπαίδευση των χρηστών

Αποτελέσματα: 3^ο ερώτημα - Εμπορευματοποίηση προσωπικών δεδομένων (Commercialization of users' digital identity)

Εκπαιδευτικό σενάριο για την εμπορευματοποίηση προσωπικών δεδομένων

"Online security breach, immoral private life offence" by vectorjuice is licensed under **Free license**[More info](#)

Αποτελέσματα: 4^ο ερώτημα - Η απάτη της διαδικτυακής ταυτότητας (identity fraud)

Αποτελέσματα: 4^ο ερώτημα - Η απάτη της διαδικτυακής ταυτότητας (identity fraud)

Μέσα

- μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- έξυπνες συσκευές (κινητά, ρολόγια και άλλων τέτοιων συσκευών)

Είδη

- phishing / φωνητικό phishing
- pharming
- skimming
- κακόβουλο λογισμικό όπως ιοί

Συνέπειες

- Οικονομικές (καταναλωτές, τράπεζες, έμποροι ηλεκτρονικού εμπορίου)
- Συναισθηματικές (άγχος, φοβίες και διαταραχές σε διαπροσωπικές σχέσεις, λόγω ανασφάλειας και έλλειψη εμπιστοσύνης)

Αποτελέσματα: 4^ο ερώτημα - Η απάτη της διαδικτυακής ταυτότητας (identity fraud)

Τρόποι αντιμετώπισης → ενημέρωση

Στάδια διαχείρισης της απάτης

- Αποτροπή
- Πρόληψη
- Εντοπισμός
- Μετριασμός
- Ανάλυση
- Πολιτική
- Διερεύνηση
- Δίωξη

Οδηγίες για χρήστες

- ▶ Αποφυγή «ανοίγματος» μηνυμάτων από άγνωστους αποστολείς και «κατέβασμα» των επισυναπτόμενων αρχείων
- ▶ Αποφυγή συμπλήρωσης φορμών με προσωπικά ή τραπεζικά στοιχεία
- ▶ Ανάγνωση πάντα των όρων χρήσης μιας ιστοσελίδας πριν την αποδοχή τους
- ▶ Προσπάθεια για έρευνα των ψηφιακών καταστημάτων πριν την ολοκλήρωση κάποιας διαδικτυακής αγοράς
- ▶ Αγορά προϊόντων από ιστοσελίδες, με πιστωτικές ή προπληρωμένες κάρτες

Αποτελέσματα: 4^ο ερώτημα - Η απάτη της διαδικτυακής ταυτότητας (identity fraud)

Εκπαιδευτικό σενάριο για την απάτη της διαδικτυακής ταυτότητας

[“Hacker activity concept illustration”](#) by [freepik](#) is licensed under [Free license](#)[More info](#)

Αποτελέσματα: 5ο ερώτημα - Οι κανόνες δεοντολογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο (netiquette rules)

Αποτελέσματα: 5ο ερώτημα - Οι κανόνες δεοντολογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο (netiquette rules)

Ορισμός: κατάλληλη επικοινωνιακή συμπεριφορά στο Διαδίκτυο, απαραίτητη για τη σωστή χρήση και λειτουργία της νέας ψηφιακής πραγματικότητας

➤ **Λόγοι προώθησης και εφαρμογής τους**

Γνώση σωστής χρήσης του Διαδικτύου διότι παίζει καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της κοινωνικής ζωής, στην εκπαίδευση, στην εργασία και σε πολλούς ακόμη τομείς

➤ **Ενημέρωση**

Σεμινάρια & εκπαιδευτικά προγράμματα για όλες τις ηλικίες

Εισαγωγικό μάθημα που να διδάσκεται στα πανεπιστήμια

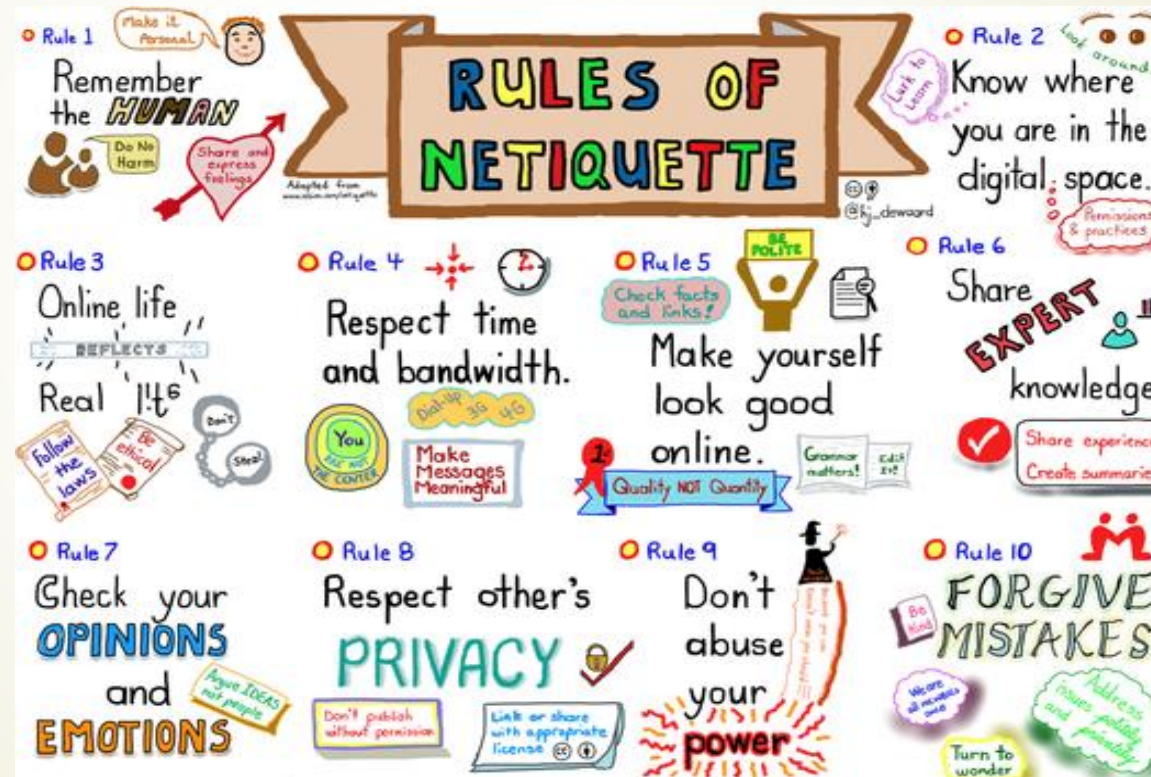
Αποτελέσματα: 5ο ερώτημα - Οι κανόνες δεοντολογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο (netiquette rules)

- ▶ «Αποφυγή χρήσης υβριστικής ή απειλητικής γλώσσας»
- ▶ «Αποφυγή δημοσίευσης ρατσιστικών, προσβλητικών και ομοφοβικών σχολίων»
- ▶ «Αποφυγή διανομής παράνομου υλικού»
- ▶ «Αποφυγή απόκτησης προσωπικών πληροφοριών τρίτου προσώπου»
- ▶ «Αποφυγή παρενόχλησης ατόμων»

5ο ερώτημα: Οι κανόνες δεοντολογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο (netiquette rules)

Εκπαιδευτικό σενάριο για τους κανόνες δεοντολογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο

“[Rules of Netiquette](#)” by [Weebly](#) is licensed under [Creative Commons Attribution 4.0 International License](#)

Συμπεράσματα

«Ελεύθερο» Διαδίκτυο:

- ▶ ψυχαγωγία, ηλεκτρονικές αγορές, εργασία, εκπαίδευση, καθημερινή επικοινωνία
- ▶ έχει φέρει στο προσκήνιο πολλούς κινδύνους

<https://kotsakiana.omeka.net/> :

- ▶ κορυφαίες σε επισκεψιμότητα ελεύθερες διαδικτυακές πλατφόρμες και μηχανές αναζήτησης
- ▶ σύντομη περιγραφή τους, τους στόχους και την αποστολή τους

Συμπεράσματα

Κίνδυνοι:

- ▶ **Διαδικτυακός εκφοβισμός** είναι η εξελιγμένη μορφή του παραδοσιακού εκφοβισμού, που συμβαίνει μέσω του Διαδικτύου και των νέων τεχνολογικών μέσων
- ▶ **Εμπορευματοποίηση προσωπικών δεδομένων** είναι η διαδικασία κατά την οποία τα προσωπικά δεδομένα αντιμετωπίζονται σαν εμπορεύματα, αποκτούν αξία και τελικά πωλούνται για την απολαβή κέρδους
- ▶ **Απάτη διαδικτυακής ταυτότητας** βαρύνει τόσο τους καταναλωτές, κυρίως λόγω μη φιλτραρίσματος των δεδομένων που μοιράζονται και κακής χρήσης των μηχανών αναζήτησης και των πλατφόρμων κοινωνικής δικτύωσης, όσο και τους οργανισμούς και τις εταιρείες παροχής εφαρμογών

Συμπεράσματα

Τρόποι αντιμετώπισης:

- ▶ Δημιουργία πολιτικών ορθής χρήσης που αφορούν σε κατάλληλη επικοινωνιακή συμπεριφορά στο Διαδίκτυο
- ▶ Εφαρμογή των κανόνων χρήσης του Διαδικτύου (netiquette rules) καθώς είναι απαραίτητοι για τη σωστή χρήση και λειτουργία της νέας ψηφιακής πραγματικότητας
- ▶ Ενημέρωση των χρηστών μέσω σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους συχνούς κινδύνους του «ελεύθερου» Διαδικτύου :
 - ▶ χαρακτηριστικά
 - ▶ πού μπορεί να λάβουν χώρα τα φαινόμενα
 - ▶ επιπτώσεις
 - ▶ τρόποι αντιμετώπισης/ προφύλαξης (παρουσιάσεις, ομιλίες, συζήτηση, παιχνίδι ρόλων κ.λ.π.)

➤ Ευχαριστώ πολύ!!!!!!!!!!!!!!